

ГОСПОДАРСЬКО-БІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СОРТІВ КАРТОПЛІ

*Кіщенко Олександр, студент 4-го курсу спеціальності 6.090101
«Агрономія» навчально-наукового інституту агротехнологій і
природокористування ПДАТУ*

*Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, доцент Недільська У.І.
Кафедра селекції, насінництва і загальнобіологічних дисциплін*

Сортом картоплі вважають однорідну за морфобіологічними та господарськими властивостями форму, одержану шляхом гібридизації або при систематичному доборі, яка може за певних агротехнічних умов вирощування відтворювати свої властивості в наступних поколіннях.

Картопля від свого сортового характеру визначається за комплексом його властивостей, а саме: урожайністю, вмістом крохмалю, білків та вітамінів, смаком, стійкістю проти раку, вірусних та інших хвороб і шкідників, придатністю до виготовлення картоплепродуктів, зберігання.

У сучасних агротехнологіях сорт виступає як самостійний засіб підвищення врожайності і має велике, а іноді й вирішальне значення. Щоб максимально використовувати можливості сорту, не погіршити якість продукції при підвищенні врожайності, слід правильно поєднувати застосування органічних і мінеральних добрив з іншими прийомами.

В сільськогосподарському виробництві використовують сорти екстенсивного та інтенсивного типу. Сорти екстенсивного типу добре пристосовані до певної місцевості, менш вимогливі до умов середовища. Максимальна їх урожайність – 150-200 ц/га.

Сорти інтенсивного типу мають біологічні можливості щодо підвищення врожайності при збільшенні норм внесення добрив. Їхня продуктивність мало залежить від природної родючості ґрунту, а більше – від рівня агротехніки. Потенційна їх урожайність 500 ц/га. Особливість сортів цього типу – висока вимогливість до агрофону, культури землеробства.

На сучасному етапі розвитку світового аграрного виробництва, коли відбувається його подальша інтенсифікація, до сортів ставляться наступні вимоги: висока і стійка врожайність по роках, стійкість до несприятливих умов вирощування, хвороб і шкідників; пристосованість до механізованого вирощування; висока якість продукції.

За швидкістю, або за тривалістю вегетаційного періоду сорти поділяють на п'ять груп: ранньостиглі, середньостиглі, середньопізні та пізньостиглі. Однак тривалість періоду орієнтовний і можна строки наростання бульб скоротити до одержання врожайності через 40 днів.

Сорти картоплі за господарським призначенням поділяють на столові, технічні, столово-технічні, кормові, універсальні. До групи сортів, які використовуються для приготування напівфабрикатів належать сорти з

підвищеним вмістом сухих речовин та низьким редукованих цукрів, з коротким періодом ресинтезу. М'якоть бульб не темніє ні в сирому, ні у вареному вигляді.

ПРОДУКТИВНІСТЬ СОЇ ЗАЛЕЖНО ВІД ВНЕСЕННЯ ВАПНЯКОВИХ ДОБРИВ ТА ІНОКУЛЯЦІЇ НАСІННЯ

Ковальчук Н.В., студентка 6 курсу заочної форми навчання спеціальності 7.09010101 «Агрономія», Хмельницький інститут АПВ НААН України

*Науковий керівник: кандидат с.-г. наук, доцент Зеленський В.А
Кафедра рослинництва і кормовиробництва*

Однією з важливих проблем землеробства є збільшення частки біотичного азоту в сучасних технологіях вирощування сільськогосподарських культур. Розширення обсягів використання атмосферного азоту, фіксованого мікроорганізмами, дозволить знизити енергетичні затрати в землеробстві та зменшити техногенне навантаження на навколишнє середовище [1, 2].

Основний резерв підвищення симбіотичної азотфіксації – специфічність взаємодії генотипів макро- і мікросимбіонтів. Лише за вдалого підбору відповідного сорту та штаму бульбочкових бактерій можна досягти максимальної фіксації азоту і продуктивності рослин [3,4].

Важливу роль у формуванні високих урожаїв сої відіграють бульбочкові бактерії виду *Bradyrhizobium japonicum*, які вступають у симбіотичні зв'язки з цією рослиною та забезпечують її біологічним азотом. За відсутності мікросимбіонтів змінюється екологічна функція сої: вона з культури, яка акумулює фіксований азот атмосфери, перетворюється в культуру, що використовує азот ґрунту [5,6].

Польові дослідження із вивчення впливу бактеріальних препаратів (Ризогумін сухий, Ризогумін рідкий) на основі азотфіксуючих бактерій виду *Bradyrhizobium japonicum*, мікробного препарату Хетомік та вапнякових добрив на продуктивність сорту сої «Анжеліка» проводили у 2009-2011 роках в Хмельницькому інституті АПВ НААН України.

Норма внесення вапнякових добрив розрахована за гідролітичну кислотність ґрунту і становила 6-8 т/га дефекату або 3-4 т/га сапоніту.

Проведені дослідження дають змогу стверджувати, що на фоні без вапнякових добрив бактеріальні препарати та їх поєднання з Хетоміком виявилися більш ефективними ніж інокуляція насіння лише Хетоміком і забезпечили приріст врожаю на рівні 2,1-3,0 ц/га або 9,5 -13,1% (табл. 1).

В той же час інокуляція насіння Хетоміком у порівнянні з контролем також дозволила одержати достовірну прибавку врожаю на рівні 1,4 ц/га або 6,6%.